

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

De iis quæ ex metu fiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

Qui ob solum metum opus præceptum exequitur censetur tamen præcepto satisfacere. Ut si servus piger adigatur ad sacrum die festo audiendum, aliàs non auditurus.

Lex in præsumptione fundata cessat obligare, si de contraria veritate postea constet. Quia præsumptio cedit veritati. Fundatur autem lex illa in præsumptione, cujus formale motivum & conditio intrinseca est præsumptio de alicujus rei veritate. Ut si lex instituat ad evitandum aliquod malum, cujus periculum nullum esse, aut fore deprehenditur.

Leges positivæ ordinariè non obligant cum periculo vitæ, mutilationis, gravis infamiæ, aut gravis jacturæ bonorum temporalium. Hinc in tali periculo non obligamur ad præceptum jejunii Ecclesiastici, ad sacrum in die festo, ad confessionis integritatem &c.

Dixi, ordinariè; nempe nisi ex neglectu legis majus Reipublicæ incommodum timeatur, quàm æstimari debeat periculum aut jactura privata. Item, nisi transgressio legis cessura sit in contemptum potestatis legislatricis, aut Fidei, aut Religionis detrimentum. Quia ubi hæc concurrunt ipsa lex naturæ exigit ut legis positivæ observatio damno proprio præferatur. Hinc, non obstante gravi periculo, illicita est comestio carnis die jejunii, si in præcepti Ecclesiastici, aut Religionis contemptum illa postuletur. Ex quibus principiis facile alia plurima in particulari deduces.

De iis quæ ex Metu fiunt.

Metus alius est justè incussus, alius injustè. Item, Alius est metus cadens in virum constantem,

stantem, qui etiam dicitur gravis, & probabilis; qualis est metus mortis, magni cruciatus, exilii, diuturni carceris, gravis infamiae, amissionis magnae partis bonorum aut fortunarum, aut aliorum his æquivalentium. Alius est metus cadens in virum non constantem, qui dicitur levis, & vanus metus, utpote qui oritur ex levioribus causis, consideratâ simul personae qualitate, sexu, ætate &c. ex cuius dispositione & imbecillitate metus potest judicari gravior, qui in aliis meritò levior censetur.

Ad evitandum culpam formalem nullus metus censetur justus aut cadens in virum constantem, si propter illum aliquis in peccatum etiam veniale consentiat: sed sæpe in ordine ad evitandam obligationem ex promissione, aut contractu excusat metus cadens in virum constantem. Ut si quis ob talem metum, debitum incipienti remittat, aut illi promittat matrimonium.

Metus non tollit voluntarium: quia non solet tollere considerationem malitiæ, aut honestatis rei agenda aut omittendæ: minuit tamen peccati malitiam, & pœnam: quia minuit in agendo libertatem.

Vis & coactio propriè & simpliciter dicta quæ membris exterioribus infertur, tollit ab illis actionibus omne voluntarium, omnemque culpam: & sic Patres dicunt per violentiam stupri animam nequaquam maculari.

Contractus & promissiones ex metu qui ab extrinseco incussus non fuit, sed tantum ab intrinseco conceptus, omni jure valere censentur: ut si spondeas Religionem profiteri, ut decretum jure mortis supplicium, vel in mari naufragium effugas, sponsione illâ obligaris.

Pro-

Promissiones verò & contractus directè extorti per metum gravem ab extrinseco proveniente, valent quidem jure naturali & civili, cum in illis non desit consensus absolutus: attamen secundum æquitatem arbitrio metum passum rescindi possunt. Unde si latroni gravem metum ad hoc incutienti pecuniam, aut equum promittas, potes à promisso liberari.

P. XIII. *Metus in violatione præcepti negativi.*

Nullus metus excusat à violatione præcepti naturalis negativi prohibentis rem intrinsicè malam. Hinc ob metum mortis non licet unquam mentiri; aut aliquo signo fidem negare. Repugnat enim rem esse intrinsicè malam, id est, à malitia inseparabilem, si possit in aliqua circumstantia honestari.

P. XIV. *Metus in violatione præcepti positivi.*

Metus gravis sæpè excusat à præcepto positivo tam divino, quam humano.

Hinc cum periculo vitæ, aut gravis infamiæ, non teneris observare integritatem Confessionis, aut explere votum, aut succurrere proximo in extrema necessitate corporali.

Verùm in extrema necessitate spirituali non obstante mortis metu, teneris v. g. baptizare infantem certò moriturum, aut absolvere peccatorem moribundum, quando constat aliã viã non posse juvari. Ad hæc tenetur etiam in gravi necessitate Parochus, cui ea cura ex officio incumbit.

P. XV.